

6 JUNI 1943

B U D S T I K K E N

4. juni 1943.

DEN "NASJONALE ARBEIDSINNSATS".

Ingen må melde seg til noen slags registrering. Ingen må møte frem etter innkallelse, det være sog til arbeidskontor eller legeundersøkelse, til avreisested eller arbeidsplass.

Norge er i krig med Tyskland og det strider mot enhver nordmanns samvittighet og mot hans plikt overfor vårt land å la seg bruke til å yde en aktiv innsats i krigen på Tysklands side. Dette er tilstrekkelig grunn til å nekte enhver deltagelse i den "nasjonale arbeidsinnsats", og denne grunn bør man først og fremst holde seg til.

Etter tyskernes og NS' oppfatning er Quislings såkalte regjering en nasjonal norsk regjering. Herav skulle da følge at når denne regjering gir en lov om "nasjonal arbeidsinnsats" og utskriver folk i henhold til denne, så er dette et indre norsk anliggende og det blir overhodet ikke spørsmål om folkerett. Den norske regjering kan gi de lover den vil og disponere i henhold hertil. Dette resonnement har intet med virkeligheten å gjøre. Quisling og hans "regjering" er intet annet enn funksjoner for okkupasjonsmakten.

Det er okkupasjonsmakten som nu utskriver folk og spørsmålet om hvad den har rett til blir å bedømme etter folkeretten. Haagerkonvensjonen av 1907, Landkrigsreglementet art. 52 lyder således: "Ideler in natura kan bare avkrevves kommuner og innbyggere når det skjer til dekning av besættelseshærens behov. De skal stå i forhold til landets hjelpekilder og være av en slik art at de ikke medfører forpliktelse for befolkningen til å ta del i krigsoperasjonene mot sitt fedreland." Videre kan nevnes art. 45 som forbryr å kreve edsavleggelse til fienden og art. 43 som sier at det okkuperte lands lov og rett skal respekteres så langt det ikke er noen absolutt hindring for det. Det er i strid hermed å innføre almindelig arbeidsplicht til beste for fienden. Det kan tilføyes at den norske regjering fra London har meddelt at den anser arbeidsmobiliseringen for folkerettsstridig. Kirkledelsen har uttalt det samme i sin protestskrivelse til Quisling av 8. mai.

Parolen om å nekte er absolutt. Det gjør altså ingen forskjell om det blir forespeilet at man skal bli sendt på militær, vedhogst eller annet civilt arbeide. For det første er det klart at det gjør samme nytte for fienden, som derved blir satt i stand til å ta arbeidskraft fra jord- og skogbruk til sine militære anlegg. Resultatet blir forsiktig åkkurat det samme som om bymannen var sendt direkte til festningsarbeide. Dernest må vi nu omsider lært at vi har med banditter å gjøre. Vi vet hvor tversigjennom løgnaktige våre motstandere er, og vi har senest sett det i de erklæringer som i sin tid ble gitt angående loven om "nasjonal arbeidsinnsats". Og det er klart at hverken NS eller tyskerne vil spare på løfter og tilslagn hvis de derved kan lokke folk. Muntlig eller skriftlig, det spiller ingen rolle, ethvert bedrag er godt nok for disse folk. Har en mann først latt seg sende fra sitt hjemsted, er han fortapt. Intet kan hindre at han en dag blir satt på et skip eller en jernbanevegi og ført dit han ikke vil til et hvilket som helst arbeide.

Denne parole som vi her har behandlet er den viktigste. Den gjelder de som innkalles eller utskrives. Det er de som må ta det

3882

Mappe 8
Ekspl. 416
Årg. 1943
O.V.
Jfr.

hårdeste støt. Men det gjelder å støtte dem. Enhver norsk mann og kvinne avholde seg fra handlinger som kan fremme arbeidsmobiliseringen. Derfor gjelder yderligere:

Ingen må besette eller söke stilling som er ledig eller vil bli ledig på grunn av arbeidsmobiliseringen. Ingen kvinne må ta arbeide som normalt utføres av mann. Unge mennesker må ikke söke arbeide som normalt utføres av voksne. Ingen arbeidsgiver må ansette kvinner istedenfor menn eller ungeskeser istedenfor voksne arbeidere.

Enhver vil gled litt ettertanke skjönne at ved å handle i strid med disse regler vil han lette utskrivningen av arbeidskraft. Det hele vil gå glatt for tyskerne og NS når der straks står en stedfortreder parat til å avløse den som utskrives. Det er ikke riktig å si "at arbeidet må jo gjøres, sporvognene må kjøre og posten må bringes ut osv." Arbeidet må nettop ikke gjøres. Hjulene skal gå i stå når fienden tar våre folk. Dette at samfundets virksomhet stanser er nettop vårt viktigste våpen.

Det kan være fristende for den enkelte å söke seg et arbeide eller en stilling for derved å beskytte seg selv mot utskrivning. Men slik har vi ikke lov til å ressonere. Vi må holde sammen og den ene må ikke utsette den annen for å bringe seg selv i sikkerhet. Det er forrederi mot ens landsmenn å gjøre slikt.

Arbeidsgivere som trues med å bli fratatt sine folk må motstå fridtelsen til å ta nye for å holde sin bedrift igang. Gjør han det, så hjelper han tyskerne og motarbeider sine landsmenn. Ingen arbeidsgiver som gjør slikt må gjøre sig håp om å få drive sin virksomhet etter krigen.

Etter sine tyske herrers ordre planlegger NS en omfattende regulering av næringslivet. Det gjelder først handel, håndverk og industri, men også bank- og forsikringsvesen står for tur. Formålet er å frigjøre arbeidskraft som kan utskrives. Virkningen vil bli en yderligere hjelp til fienden og en fulstendig ødleggelse av norsk næringsliv. Arbeidet er alt begynt. Dels har noen bedrifter - særlig innen handelen - fått ordre om å slutte seg sammen, dels oppnevner Næringsdepartementet og de forskjellige nyordnede næringsorganisasjoner for tiden utvalg som skal utarbeide planer for en innskrenkning, nedleggelse og sammenslutning av bedrifter innen de forskjellige bransjer.

I Oslo og Bergen har således en rekke kjente store forretninger fått ordre om å slutte seg sammen. De har nektet. Møglene i Oslo og noen aviser likeså. Industriens folk avslår å bli med i de utvalg som Industriforbundet oppnevner. Slik skal det være.

Ingen norsk næringsdrivende må undvikke til nazistenes regulering av næringslivet eller samtidig at hans egen bedrift blir regulert.

La makthaverne selv ved tvang forsike å gjennomføre sine planer. Det skal ikke hete at de har fått hjelp til det at noen frivillig har bølt seg. Gjelder det oppnevnelse som medlem av et utvalg kan enhver særlig næringsdrivende svare at han ikke vil være med på å foreslå at hans kollegers bedrifter skal innskrenkes eller nedlegges. Også her gjelder det at den næringsdrivende som bøyer seg og hjelper fienden vil ha gjort seg umulig for all fremtid.

Arbeidsmobiliseringen omfatter nu også statens og kommunens tjenestemenn som oprinnelig var undtatt fra registrering og utskrivning. Formålet er her først og fremst å bli kvitt tjenestemenn som har vist god norsk holdning og derfor er bosværlige for makthaverne.

Tjenestemennene har straks sendt ut parole om at ingen må la seg registrere eller møte etter utskrivning. Dessuten er samtlige stillinger i stat og kommune blokkert for tilgang.

Altså: Ingen må söke stilling i stat eller kommune.

Utskrivningen til den nasjonale arbeidsinnsats vil også komme til å omfatte studenter og skoleungdom, som vil bli utkallt til skog- og jordbruksarbeide. For disse gjelder selvsagt den samme parole.

Samtidig har NS begynt å innkalte unge piker til arbeidstjeneste. Det ligger nær å se dette i sammenheng med arbeidsmobiliseringen, og de paroler som gjelder for arbeidsmobiliseringen må også gjelde her. Spesielt vil vi understreke at dette også gjelder jordbruksarbeide. Unge piker som under de nuværende forhold lar seg utskrive til jordbruksarbeide erstatter derved annen arbeidskraft som kan utskrives til hjelp for fienden. Vi henviser til hvad vi alt har skrevet ovenfor om dette.

Hertil kommer at det er i strid med foreldrenes rett og ansvar overfor sine unge døtre å la dem dra bort under forhold og utsatt for en påvirkning hvis art de intet kjenskap har til.

Vi har hermed gitt en oversikt over de paroler som hittil er utsendt vedrørende arbeidsmobiliseringen. Men det er ikke nok å holde seg til disse. Det gjelder at vi alle i enhver situasjon er innstillet på motstand, passiv motstand mot fiendens tiltak. Det kan fort opstå nye situasjoner, og da gjelder det ikke å la seg overrumple.

Det har vært talt så meget om vår faste hjemmefront. Og det er sikkert at stemningen er god. Men - bortsett fra motstanden mot ungdomstjenesten - må vi innrømme at det er et par små grupper av vårt folk som har båret kampens byrde. Den totale krig har nu nådd oss og idag gjelder det oss alle. Vi må ikke svikte i den siste tiden. Husk at seieren er sikker og kommer før når vi alle står sammen. La oss fast og fremodig fortsette den våpenløse kamp for vår rett og et fritt Norge.

Det er nu bestemt at det vil bli tatt gisler blandt slekninger og bekjente av nordmenn som er flyktet fra landet etter 15. mai. I avisene "Gudbrandsdølen" og "Lagen" ble det for en tid siden offentliggjort navn på de gisler som var tatt i Lillehammerdistriktet p.g.a. flukt fra landet.

Kun folk som er i fare p.g.a. illegal virksomhet bør forlate landet. Arbeidsmobilisering er ikke gyldig grunn. For denne gjelder det: Sök dekning. Bo ikke hjemme de dagene du kan vente at politiet vil hente deg. Politiet har hverken tid eller mannskap til å ettersøke hver enkelt.

Det er en plikt for alle å ta imot og hjelpe de tvangsutskrevne. Vi er alle soldater i første linje. Er det huller i rekken, kan fienden bryte igjennom.

SIMPELT SLAVERIARBEIDE.

Følgende utdrag av brever gir et lite inntrykk av den behandling de tvangsutskrevne blir utsatt for:

Efter å ha møtt opp 6 ganger på Grünerlökka skole blev vi fredag den 16. april endelig sendt nordover. Vi var nærmere 700 mann som blev stuvet sammen i 4 boggivogner og 7 kuvogner. Jernbanereisene varte i 28 timer, da var vi på Molhus, 2-3 km. sørøst for Trondheim. Der lå vi i en tysk leir i 5 dager. Forholdene var temmelig dårlige og mange blev syke. 20 mann måtte sendes på sykehus. Efter at gi var kommet til Trondheim med busser, reiste vi nordover med 10 000 tonneren "Drochtijk". Ombord lå vi tett i tett i forskjellige lasterum. Tilsammen...

var det vel 11-1200 mann ombord. Til eventuell disposisjon kunde vi oppdage 4 livbåter og noen få redningsflåter. Efter 2½ døgns reise i tysk konvoi var vi i Narvik, hvor vi blev fordelt, noen til Alta, andre til Harstad osv. Selv blev vi lagt i en leir like ved Narvik. Der lå vi i 12 dager på gulvet i en spisebarakke. Det tok knekken på alle. Efter den brogote reisen slapp ikke én undav forskjølelse og halsesyke. Det hele endte med at vi blev internert p.g.s. et tilfelle av smerlagensfeber. Igår blev interneringen ophevet og 30 mann av oss blev sendt til .... hvor vi nå er. Men her skal vi heller ikke bli, later det til. Vi blir sendt fra sted til sted, imorgen har vi vært ansatt i Org. Todt i mnd., men har ennå ikke gjort et dagsverk... En annen skriver: ...Nu har jeg vært her i over 1 mnd., men jeg føler det som jeg har vært i helvedes forgård en hel evighet. Behandlingen vi får er rent ut sagt umenneskelig, og før hver dag stiger hatet mot dem som betrakter seg som våre slavedrivere. Maten vi får er elendig. Vi har fått fisk 4 ganger på denne tiden, og første gangen kröp det mark i den. Ellers får vi bare suppe dag ut og dag inn, denne tynne suppen som inneholder 90% vann. Et noe rart at vi blir syke her. Han som lå i køia over har fått dysenteri og sov ikke på seks døgn på grunn av smerter. Siste natten orket han ikke mere, bare kröp rundt på gulvet og ynet seg. Den syvende dag kom leirsjefen og brukte minn fordi han ikke vilde arbeide. - Russerne dør fort vokk her på grunn av dysenteri. Det er fryktelig å se disse mennesker som går som slaver og leter i söppeldyngene og spiser alt de kommer over. Råe alkoholer som de fanger, innmast og råttent avfall, potetskrell som er mere mökk en skall. I avisene står det: Det er sørget for de hygieniske forhold rundt om på anleggene. Da vi kom hit, fikk vi et vaskefat på 20 mann. Vi får ikke utlevert regntøi her, så vi blir gjonnemvåte når det regner. Dette er det rene slaveri, ofte får vi for lite lønning. Hvorfor setter de ikke piæstrådsperringer rundt hele anlegget og slutter å gi oss lønn ....

HIRDEN VAR UTKALT I SAROPPDRAK

førleden dag. Det bestod i at de lørdag ble sluppet løs i byens centrum hvor de arresterte tilfeldige grupper av folk og førte dem på nr. 19. Her var det kroppsvitasjon og endel ble arrestert. Altså: Vis forsiktighet. Men husk at den illegale nyhetstjensten er hjemfrontens viktigste kampmiddel. Våre aviser skal gå fra hånd til hånd. Den som av frykt eller likegyldighet lar den stoppe hos deg sviker sine landsmenn.

FLERE NORDMENN DØDE I TYSK KONSENTRASJONSLEIR.

Olaf Tveit, 21 år og Alfred Moseid, 32 år, Evje i Setesdal, Reidar Bredesen, Livind Eng 43 år, Oslo, Reidar Arvid Langlien, 21 år, Sørkedalen; Larsen, 20 år, Sandvika, Arne Heistad, 23 år, Knut Johan Johnson, 44 år. - De døde for vår folkes sak. Det er vår plikt å sørge for at de ikke ofret forgjeves.

ET NAVN SOM IKKE VIL GLEMSA.

Den mann som er ansvarlig for de tyske propagandavinduene på Karl Johans tegnren Harald Dansleth. Hans siste produkt "Grini Sangkør" - er av den art at hans navn fortjener å huskes.

HVIS NOEN NORDMANN BLIR PÅTTET I UNIFORM OG SENDT MED TOG GJENNEM SVERIGE, SKAL HAN GI SEG TILKJENNE FOR DEN SVENSKE KONTROLLBETJENING, SOM HAR ORDRE TIL Å FORVISSE SEG OM AT NORDMENN IKKE TVANGSSENDES MED TOG GJENNEM SVERIGE OG TIL Å FORKLARE AT DE I TILFELLE KAN FORLATE TOGET. DE VIL IKKE BLI SENDT TILBAKE FRA SVERIGE.

SVENSK STØRSINN.

Den svenske regjering har gjeninnsatt den tidl. svenske minister i Oslo, J. Beck-Friis, i hans stilling som minister hos den lovlige norske regjering. Offisielt hevder svenskene at minister Beck-Friis aldri har fått rappel og at han m.a.e. aldri har opphört å fungere som minister hos den norske regjering. Ikke desto mindre har hr. Beck-Friis i mellomtiden innehatt posten som svensk minister i Lissabon. Så er det meningen at Norge skal godta denne forklaringen, blunke forståelsesfullt og takke til.

Den svenske utenrikspolitikken har under hele krigen vært sterkt konjunkturpreget. Det vil si, utenriksminister Günthers begrep om nøysralitet har gitt seg utslag i den "politikk" å gjøre så mange innrømnelser til det til å begynne med så seirrike Tyskland som var mulig uten å ødelegge forholdet til de demokratiske statene, og uten at det svenske folket ble for sterkt irritert. Dette siste har han søkt å oppnå ved å tilbakeholde meddelolser om de forskjellige avtaler med Tyskland og ved å sende ut misvisende og av og til direkte løgnaktige erklæringer.

Hr. Günther har nu, truget av opinjonspress, vært nødt til å ta de første motstrebende åretak for å ro båten island på den riktige siden. Men samtidig har han tatt noen tak den andre veien - for man kan jo ennu ikke være helt sikker. Samtidig som han på denne fornærnende og lite verdige måten har utnevnt en representant hos den norske regjering, har han offisielt godkjent og mottatt en fransk quislingrepresentant i Stockholm. Den franske minister i Stockholm brøt nemlig med Vichy da tyskerne rykket inn i Sydfrankrike ifjor, og sökte kontakt med den frie franske nasjonalkomité. Forræderregjeringen Laval-Pétain utnevnte så en ny og pålitelig mann, som etter å være blitt offisielt godkjent og mottatt, kunde sette seg i besiddelse av legasjonsbygningen.

Vi føler oss overbevist om at hr. Günther ikke støttes av det svenske folket når han på denne måten etter manifesterer sin solidaritet med Europas nazister og quislinger. Vi tror majoriteten av det demokratiske Sverige er enig med Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning i disse ord: "Det är en anspråkslös fördran att den man, som bekläder posten som utrikesminister, skall kunna gå och icke para sitta."

JAZZTEATRENE I VANSKELIGHETER.

Alo, Aker og Bærum kommuner er blitt pålagt å dokke hver sin forholdsmessige del av underskuddet ved Det Norske Teatret og Nationalteatret p.s.a. publikums boykott. I brev av 21. mai til ordfører Arntz Jonsson purrer Statens Teaterdirektorat på betalingen til Det Norske Teatret, idet dette ikke vil kunne utbetale gasjer til neste termin eller sommargasjer når feriene tar til og "det vil bety et betydelige prestisjetap for teatrets ledelse" om ikke disse blir betalt som vanlig. For resten av innevarende sesong må teatret ha et ekstraordinært kommunetilskudd på kr. 150,000, mens man for neste termin regner med et bruttounderskudd på kr. 443,600. Når en herfra trekker det ordinære statstilskudd, kr. 180,000 og det ordinære kommunetilskudd på kr. 81,250 får en et udekket underskudd på ca. kr. 183,000 som også må dekkes ved ekstraordinært kommune-tilskudd.

Teatersjef Cally Monrads prestisje synes unektelig å være temmelig kostbar. Men damen har jo innlagt seg store fortjenester på annen måte. Den 17. mai i år sendte hun Vidkun Quisling følgende telegram:

"Hva völven skjært i et mektig syn
ble åpenbaring bok vår Fører bryr.

Om hatets Øgler bolter seg i hel,
vil Norges hjerte jubile Heil og Sel".

En dame som kan uttrykke seg slik, fortjener sandelige sine par hundre tusen kroner i judasponger.

"KJISTENDOMMENS GRUNNVERDIER VERNES".

Ifølge bestemmelse av 8/4-43 kan Kirkedepartementet "i menighet i den norske statskirke som er uten vanlig geistlig betjening beskikke imien menigheten en dertil villig egnet person uten teologisk utdannelse til midlertidig å avholde gudstjeneste i kirken med barndåp og nadverd og å forrette begravelser. Ritualet for beskikkede leiegfolks utførelse av kirkelige handlinger fastsettes av ministerpresidenten.

DE SISTE NYHETER.

Den britiske marineminister Alexander ga nylig i Underhuset endel opplysninger om ubåtkrigens. I mai mnd. ble flere ubåter ødelagt enn i noen tidligere mnd. i krigen. Det er mulig at antallet av ødelagte ubåter overstiger antallet av nye ubåter som fienden satte inn i denne mnd. I de siste 6 mnd. er det blitt ødelagt 25% flere ubåter enn i de foregående 6 mnd. De alliertes skipstap i de første 5 mnd. av året er 1/3 mindre enn i samme tidsrum ifjer. Bombingen av ubåthavner og -verft var en sterkt medvirkende årsak til nedgangen i skipstapene.

Bombekrigen mot Tyskland og tyskokkupert område fortsetter med uforminskhet kraft. Byen Wupperthal i Ruhr er blitt kraftig angrepet i det siste. Fotografier som er tatt av Dortmund etter de siste storangrepene viser at i et område på 250 hektar er det knapt en fabrikk som ikke er truffet. I mai mnd. ble det sluppet 12500 tonn bomber over Tyskland; i april mnd. 11500. Over Essen alone er det ialt hittil sluppet ned 1100 t. bomber. Fra 1. til 27. mai slapp RAF ned like stor bombelast som Luftwaffe i løpet av 90 dagers storangrep på England. Under det største tyske angrepet mot London i april 1941 slapp Luftwaffe ned 450 t. bomber. Den bombelast som RAF nu kaster ned i sine storangrep er på 2-4000 t. - Hitler har glent en viktig ting under byggingen av Festung Europa - taket! Italia får nu for alvor føle krigen på sin egen jord, dag og natt. I sin tale fra Washington oppfordret Churchill italienerne til å kaste sine ledere, overgi seg til de allierte og stole på deres rettferdighetsfølelse. Mussolini svarer med å organisere og reorganisere sin saueflek med febrilisk nervøsitet.

På østfronten har det vært store luftkamper. 186 tyske fly ble ødelagt onsdag, de fleste av jagerfly og luftvern under et tysk angrep på Kursk hvor næsten 500 fly deltok. Tyskerne har gjort et fremstøt på Kalininfronten, men er drevet tilbake av russiske motangrep. På Kubanfronten bølger kampene fremdeles frem og tilbake. Man regner at tyskerne har 5000 fly i første linje, derav 2000 på østfronten. Russerne er nu sterkere både kvantitativt og kvalitativt.

FRIHET FRA NØD.

På den interallierte næringsmiddelkonferansen i Hot Springs, Virg., er det besluttet å opprette en permanent matvareorganisasjon som skal besørge koordinering og fordeling av råstoff og produksjon. Også Sovjetunionen har gitt sin tilslutning.